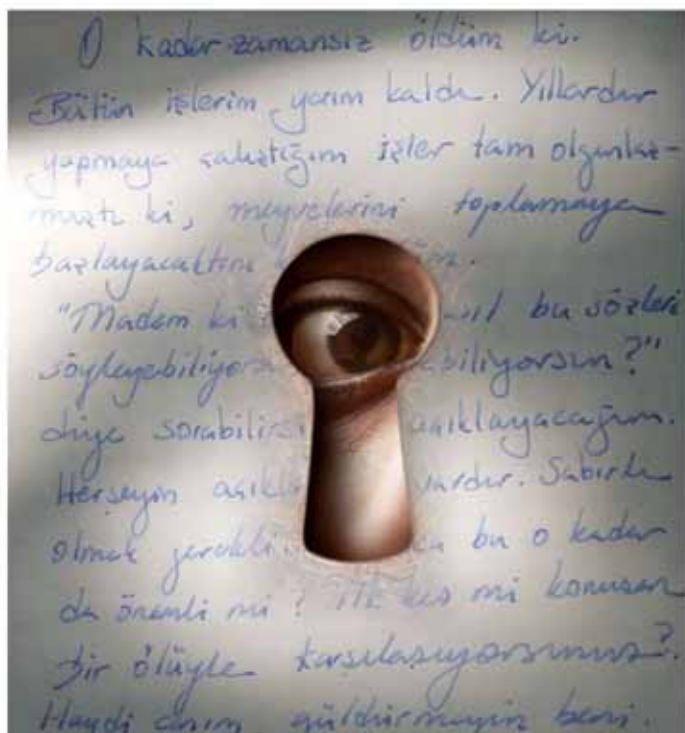

MURAT GÜLSOY

BU KİTABI ÇALIN

ÖYKÜ

CAN

1.
BASKI

MURAT GÜLSOY
BU KİTABI
ÇALIN

© 2000, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2000

7. basım: Aralık 2013, İstanbul

Bu kitabın 7. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Ekosan Matbaası

ISBN 978-975-8440-72-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 10758

MURAT GÜLSOY
BU KİTABI
ÇALIN

ÖYKÜ

2001 SAİT FAİK HİKÂYE ARMAĞANI

Murat Gülsoy'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Oysa Herkes Kendisiyle Meşgul, 1999

Âlemlerin Sürekliliği ve Diğer Hikâyeler, 2002

Binbir Gece Mektupları, 2003

Bu Filmin Kötü Adamı Benim, 2003

Büyü Bozumu, 2004

Sevgilinin Geciken Ölümü, 2005

İstanbul'da Bir Merhamet Haftası, 2007

602. Gece, 2009

Karanlığın Aynasında, 2010

Tanrı Beni Görüyor mu? 2011

Baba, Oğul ve Kutsal Roman, 2012

Nisyan, 2013

Gölgeler ve Hayaller Şehrinde, 2014

MURAT GÜLSOY, 1992-2002 yılları arasında arkadaşlarıyla *Hayalet Gemi* dergisini çıkardı. *Bu Kitabı Çalın* adlı kitabıyla 2001 yılı Sait Faik Hikâye Armağanı'nı ve *Bu Filmin Kötü Adamı Benim* adlı romanıyla 2004 yılı Yunus Nadi Roman Ödülü'nü kazandı. *Bu Kitabı Çalın*, Almanya'da *Stehlen Sie dieses Buch* adıyla yayımlandı. *İstanbul'da Bir Merhamet Haftası* birçok dile çevrildi. Boğaziçi Üniversitesi'nde öğretim üyesi, mühendislik ve yaratıcı yazarlık dersleri veriyor; sadece yazmayı değil yazmak üzerine düşünmeyi de seviyor.

www.muratgulsoy.com
muratgulsoy.wordpress.com

Nazlı'ya

“Yazarlık nedir? Bir hüsranın avuntusu.
Bütün hüsrânların avuntusu. Yazarlık bir narsis
kompleksi: ‘Bak ben yazdım. Ne marifetlerim
var benim. Okuyun beni. Beğenin zekâmı,
buluşlarımı,’ demek.”

Onikiye Bir Var, HALDUN TANER

“Bir edebiyatçı otuz yıl yazar, sonunda bunca yıl
niçin yazdığını kendisi de bilmez. Ben edebiyatçı
değilim, olmak da istemiyorum. Ruhumun
derinliklerini, duygularımın güzel anlatımını
edebiyat pazarına sürmeyi uygunsuz, çirkin bir
heves sayıyorum. Ama üzülererek şunu da
sezinliyorum ki, duyguları hiç anlatmadan,
düşünceleri (belki en bayağlarını bile) söylemeden
de olmayacak: Kişi yalnızca kendi için bile yazmış
olsa, edebiyatın onun üzerinde ne kötü etkisi
olduğunu görün işte.”

Delikanlı, DOSTOYEVSKI

İçindekiler

Bu Kitabı Çalın!	15
Kayıp Eşyalar Bürosu	29
Hindistan Yolculuğu	39
Hızlı Düşünme Sanatı	57
54 Numara'nın Esrarı	71
Kötü Yola Düşen Ev	87
Yazarın Belleği	103
Hasta Bir Konak	125
Birkaç Dolar İçin	139
Kukla	153
Sakla Beni	169
Yasadışı Öyküler	185

BU KİTABI ÇALIN!

Her zaman aynı şey oluyor. Bir öykü yazmaya başladığımda, hep Cem'in yüzü beliriveriyor karşımda. Üzerinde soluk tişörtü, şort mayosu ve kirpi gibi saçlarıyla Cem'in en kopuk, en fırlama, en bıçkın hali. Saçları kendisinden bağımsız birer canlıymışçasına oynayarak "Neden?" diye soruyor.

O yıllarda başıboş tatiller yapmaya alışkındım. İki ay, bazen üç ay deniz kıyısında bambaşka bir hayat sürerdik. Yediden yetmişe tüm yazlıkçılar öğlen sıcağından kaçarak kireç boyalı serin pansiyon odalarında pikelerine sarınıp gündüz düşlerine dalarken, önceleri, okuduğum kitaplarımla; sonraları, yazı defterlerimle iğde ağacının altındaki yerimi alır, üzeri muşamba kaplı açılır kapanır tahta masayı bir güzel silip çalışırdım. Tabii, Cem'in gözünden kaçmazdı benim bu hallerim.

Bir seferinde geldi, oturup uzun uzun ne yaptığıma baktı. Ben tabii her utangaç delikanlı gibi utandığımı belli etmek istemediğim için yazdıklarımı saklama gereği duymadan sıkıntıyla söyleyeceklerini beklemeye başladım. İyi bir öğrenci olduğumu bildiği için kendisi vasat bir öğrenciydi ders çalışmadığımı, bir şeyler yazmaya uğraştığımı, kısacası "yazar" olmaya çalıştığımı anlamıştı. Çok sonraları, kitaplar yazıp yayımlattıktan sonra sorul-

masını beklediğim soruyu pat diye soruvermişti: “Neden yazıyorsun?” Aslında güzel soru tabii. Ama kendimi haksızlığa uğramış gibi hissetmiştim. Zamanından çok önce sorulmuş bu soruyu, üstelik ciddiye de almıştım. Gerçi yanımızda başkaları olsaydı örneğin o dönem yazdıklarımın tek okuyucusu Serap olsaydı mutlaka boğuntuya gectirecek bir espri ile savuştururdum. Şimdi düşünüyorum da, Cem yalnız olduğum bir anı kollamıştı, çünkü başkalarının yanında nasıl davranacağımı kestirebiliyordu.

Zeki bir çocuktur. Elinden her şey gelirdi. Yıllarca bisikletlerimizin arızalarını gidermiş, kendine bir kayak edip hepimizi balık tutmaya alıştırmış, bağbozmayı, hangi yemişlerin ne zaman ve nasıl toplanacağını hem öğrenmiş hem de hepimize öğretmişti. On sekiz yaşına gelene dek onu görmezden gelen kızların hemen hepsi, o yıl sırayla Cem’e âşık olmaya başlamışlardı (çocukluktan gençliğe geçerken tüm toplumsal kodlar altüst olur, bilirsiniz). Kızlar saçlarını günbatımına doğru tararken biz erkeklerin de bir şeyler yapması gerekiyordu. Bir bakarsınız, hiç adam yerine koymadığınız bir çocuk bir sonraki yıl geniş omuzlarla, yakıcı bakışlarla çıkıp gelmiş ve kızları kendine hayran etmiş. O çelimsiz halimle fazla şansım olmadığını düşünmüş olmalıyım ki kitapların, yazarların dünyasına ilgi duymaya başlamıştım. Fazla işe yaramıyordu belki, ama hiç olmazsa ruhum serpilip boy atacak bir alan bulmuş oluyordu. Bir de Serap vardı tabii. Birçok öykümde anlattığım, aslında Serap olmayan Serap. Onun ilgisini çekmekten öyle mutluydum ki... Onunla konuşmak, filmlerden, kitaplardan söz etmek müthiş bir zevk veriyordu. Her şeyi, tüm önemli şeyleri biliyordu sanki. Ama bu öğrenilmiş bilgiden öte bir şeydi. Doğruyu hissediyordu. Yaşamın içinde gizlenmiş en estetik olan şeyleri doğal olarak görüp çıkarabiliyordu. O bir filmi beğenmemişse, o filmin beğenilmesine olanak

yoktu. O bir kızı tutmamışsa, ağzıyla kuş tutsa o kız bir hiçti gözümde. Daha sonraki yıllarda da Serap'ın bu bakışı, Serap'ın gözü benim zihnime yerleşip kaldı. Ne yaparsam yapayım, nereye gidersem gideyim, kiminle olursam olayım durumu bir de Serap'ın gözüyle inceleyirim. Ve Serap'ı her düşündüğümde ilkençlik aşklarının o tuzlu ve sıcak tadı aklımı kamaştırmaya yeter. O mu ne oldu? Bir biçimde yollarımız ayrıldı...

Her neyse, işte o öğleden sonra yanıma gelip bu soruyu sorduğunda, susup daha neler söyleyeceğini beklemeye başlamıştım. Oysa o bir yanıt bekliyordu. "Ben, öykü yazıyorum," demiştim karşılık olarak. O, 'Ne yazıyorsun?' diye sormuş gibi. Bazen yaparım. Yanıtlamak istemediğim bir soru ile karşılaştığımda soruyu çarpıtıp anlamazlıktan gelip verebileceğim yanıtı veririm. Tabii karşımdaki de bunu yutmaz, ama konuşmanın sürebilmesi için sabırla sorusunu yumuşatıp bir daha sorar. Cem böyle tiplerden değildi. İki nokta arasındaki en kısa ve net yolu severdi. Kendisi de doğrudan bir çocuktuk çünkü. Berrak bir deniz gibi içini görebilirdiniz. Örneğin âşık olduğunda sinema seyrederek gibi seyretmiştik ruhunun derinliklerindeki yosunların, mercanların, gümüşbalıklarının nasıl heyecanla parladıklarını ve tabii daha sonraları nasıl her şeyin ağır bir zift tabakasıyla kaplandığını. Ama hayır, Cem'in hikâyesini anlatmayacağım.

Hep aynı noktaya dönüyorum, ama Cem'in söyledikleri önemliydi: "Anladım da, ben neden yazdığını soruyorum zaten?" Artık kaçış yolu yoktu. Ben de, insanlara bir şeyler aktarmak istediğimi, bir şeyler ifade etmeye çalıştığımı yalın bir dille anlatmaya başladım. Yalın bir dille konuşmak, hele böylesine önemli konularda, oldukça zordu benim için. Düşünün ki yayımlanan hemen hemen tüm kültür/sanat/edebiyat dergilerini izliyordum; yazarların söyleşilerini defalarca okuyor, bazılarını

içimden eleştiriyor, bazılarını farkında olmaksızın taklit ediyordum. *Bu tür konular* gündeme geldiğinde hep o büyük yazarların cümleleriyle düşünüyordum. Ayrıca, bu soru beni zamanından önce de olsa ciddi bir konuma getirdiği için üzeri örtülü bir sevinç vardı sesimin titreşiminde. Ama Cem, yazarların karşısında saygıyla kırılıp dökülen o muhabirler gibi değildi. “Bizden söz ediyor musun hikâyelerinde, buradan, arkadaşlardan?” Bu soruyu duyunca iyiden iyiye gevşemiş, rahatlamıştım. Ve olmanın iğnesini boğazıma geçirecek olan yeme hızla hamle etmiştim: “Yok canım. Hayalimden yazıyorum. Yaşadıklarımı yazacak olsam günlük tutardım...” Kim bilir kimden aşırıldığı bu cümleleri pek de gururla söylemiştim. Sanki o güne kadar son derece hareketli bir yaşamım olmuş, bir sürü ilginç insan tanımışım da, onları yazmayı elimin tersiyle itip kurgular yapıyormuşum gibi. Evet, o zaman da bu takıntı vardı bende. Yazdıklarımın yaşadıklarımından hep farklı olmasını istemişimdir, bunun nedenlerini de daha sonra çözdüm; ama o anda oldukça toydum. Cem yanıtımı duyunca zaten başından beri bunu beklediğini belli edencesine sinirle üzerime atıldı: “Yani uyduruyorsun! Yalan söylüyorsun. Yalan, olmamış, olmayacak şeyler yazıyorsun. Bunu yapma! Dünyada yeterince yalan var zaten! Yalanları çoğaltmak için uğraşma.” Söyledikleri o zaman komik gelmişti. İster istemez gülümsemiştim. Biraz üstten bir gülümsemeydi herhalde. Edebiyatı, sanatı, her şeyi bir kalemde silip atan bu cümlelerin sahibini küçümsüyordum ister istemez. Benim için devasa genişlikteki bir mucizeler sarayı olan edebiyat, bu zavallı cahil için “yalan”dan başka bir şey değildi. Neler kaçırdığını ona anlatamazdım belli ki. Çünkü o yetkinlikte değildim. Belki de birtakım eksiklerimi kapatmak için kitapların içine gömüldüğümü düşünüp eziliyordum. Belki Cem gibi olsaydım, her balık tu-

tuşumuzda misinayı dolayan hep ben olmasaydım, ben de uzak durabilirdim kitaplardan, öykülerden... Cem'in yaşam tarzını bir biçimde kıskanıyordum belli ki. Onun gibi becerikli ve zeki değildim. Ama akıllıydım. Cem'in aklının ermediği *çok ciddi* şeylerle uğraşıyordum. Üste çıkmanın getirdiği bir gülümsemeydi bu, çirkin bir savunma biçimi. O sırada Serap koltuğunun altında bir kitapla iğdenin altına gelmişti de bu sohbet daha fazla uzamamıştı. O yaz gündelik olarak giydiği mavi tonlarda batık bir plaj elbisesi ve deri sandaletleriyle, güneşten bal rengine dönmüş kumral kıvrıkcık saçlarıyla, yeni moda olmaya başlamış bağa çerçevesi güneş gözlüğüyle...

Serap. Anılarımda da hep bu görüntüyle canlandırdım Serap'ı. Başka kızlarla gençliğimin maceralarını yaşarken de hep o görüntüyle izledi beni Serap. Yok hayır, sandığınız gibi değildi. Sevgili değildik. Hiç olmadık. Birbirimize âşık da değildik. En azından o değildi. Ben ise hiç böyle adlandırmadım. Zaman içinde benim üst benliğim gibi, onayını beklediğim bir hayalet oldu hep. Cem ise bir tür kâbusum. Aslında kızgınlığım Cem'e değildi. Cem'in düşüncesine, o düşüncenin kendisine, öyle bir şeyin düşünülebilir olmasınaydı. Gerçekle kurmacanın sınırlarında yapılan savaşta benim safım en başından beri netmiş. O tarihlerde bunu dillendiremiyordum belki, ama şimdi geriye bakınca o ordunun sessiz bir neferi gibi çalıştığımı görüyorum. Cem de tam tersi bir yönde yol aldı. Daha sonra gazeteci oldu. Önce fotoğrafa, sonra videoya merak salmıştı. Sanırım gerçeği ele geçirmek, elle tutulur bir şey haline getirmek, onda bir saplantı haline gelmişti. Belki de haksızlık ediyorum. Çocukluk yıllarının kıskançlıkları çok uzun sürüyor galiba.

Yıllar içersinde birçok öykü yazdım. Birçok şey anlattım. Bunların çoğu olmamış olaylardı. Ama inanın, Cem'in içime düşürdüğü kurttan hiç kurtulamadım.

Hatta bu yüzden başım belaya bile girdi. İşte bu öyküde size o olayı anlatacağım.

Yazdığım öykülerin konuları, içine döküldükleri kurgusal yapılar hep çok çeşitli kaynaklardan beslenir. Bazen birisinin anlattığı bir olay zihnimde uzun zaman-
dır uyuyan bir konuyu dürter, bazen de ben zihnimi açacak konuların ardında koşarım. Zaman zaman garip bir önseziyle bir konunun peşinden gider, araştırmalar yapar, bir tür *kütüphane yazarlığı*'na özenir, sonra da hiçbir yere varmadığımı şaşkınlıkla fark ederim. Daha doğrusu bir yere varırım da vardığım yer, başlangıçta hedeflediğim yer hiç değildir. Benzer bir amaçla geçen yıl sosyal psikoloji konularına girmiştim. Özel olarak da otorite ile kitle arasındaki ilişkiye odaklanmıştım. Propaganda yöntemleri çok ilgimi çekiyordu. Yazılı bir metnin, insanların davranışlarını nasıl olup da değiştirebildiğini, nereye kadar etkili olabileceğini çok merak ediyordum. İş, basit tabelalarla, oklarla, trafik işaretleriyle başlıyor, siyasi liderlerin uzman danışmanlarınca hazırlanan konuşma metinlerine kadar uzanıyordu. Gerçekten zevkli bir konu. Aynı zamanda edebî metinlerin bu düzlemde nasıl bir işleve sahip olacakları da aklıma takılıp duruyordu. Cem'in söyledikleri de aradan onca zaman geçmesine rağmen aklımın bir köşesindeydi zaten. Gerçek, yalan ve edebiyat...

İkinci kitabımı yayına hazırlarken yıllardır kafamı kurcalayan bu sorunlar gündemimdeydi. Abbie Hoffman'ın *Steal This Book* adlı kitabından ilhamla "Bu Kitabı Çalın" başlıklı bir öykü yazdım. Önsöz havasında bir üslupla kaleme almış olduğum bu öyküyü kitabın en başına koymam yetmedi, bir de kitabın adı olarak yayıncıma önerdim. İçimde müthiş bir merak vardı. Acaba kitabı gerçekten birisi çalacak mıydı? Yazdığım bir metinle, fiziksel dünyada bir şeylerin yerini değiştirebilecek

Modern edebiyatımızın etkili kalemlerinden Murat Gülsoy, türler arasında gezinirken yazıdan bir aynaya bakmaya davet eder bizi. Sayfaları heyecanla çevirirken kâh zamane bireyinin hal-i pür melaliyle yüzleşmeye çağırılırız kâh yazıdan bir dünyanın sırlarına ortak oluruz.

Kapağında *Bu Kitabı Çalın* yazan bir kitap gerçekten çalınırsa... Kayıp Eşyalar Bürosu'nda bulunan bir çantanın içinden Oğuz Atay'ın öyküleri çıkarsa... Yasak bir aşka balıklama dalan adam hayatını baştan kurmak için bir Hindistan Yolculuğu'na hazırlanırsa... Beyaz yakalı genç bir kadın Hızlı Düşünme Sanatı semineri veren guruyla hızlı bir aşk yaşarsa... Kimsenin kimseden haberdar olmadığı dev bir apartmanda içinde kimin yaşadığının sosyal bir sorun haline geldiği 54 Numara'nın Esrarı'nı çözmek için bilimsel yöntemler kullanılırsa... Temizlik takıntısı olan bir adam evinde porno film çekilmiş olduğunu fark ederse, yani Kötü Yola Düşen Ev olursa... Bir kurmaca karakter kendinin bilincine varıp da Yazarın Belleği'nde dolaşmaya başlarsa... Hasta Bir Konak'ın kiracısı kendini Edip Cansever'in mısralarının içinde bulursa... Birkaç Dolar İçin rüya deneylerine katılanlar uykularını yitirirse... Fantastik hikâyeler yazarak geçirdiği onca yıldan sonra artık uzun soluklu, gerçekçi bir şeyler yazmak isteyen bir yazar yazdığı hikayenin tutsağı olmuş bir adamın öyküsünü düşlerse... Kendi halinde bir adam kapıyı açtığında Sakla Beni diyerek içeri giren eski bir arkadaşının yaşamının gözeneklerine sızmasına engel olamazsa... Tüm bu yazılanları emekli bir istihbaratçı yapısökümüne uğratıp Yasadışı Öyküler olarak niteleyerek yazarına hesap sorarsa... *Bu Kitabı Çalın*, Murat Gülsoy'un akıcı üslubu ve şaşırtıcı kurgularıyla örülü sürprizli bir kitap.

Kapak resmi: KEREM YEGİN

ISBN 978-975-8440-72-6

9 789758 440726